

Recenzja raportu badawczego

FOMO 2021: Polacy a lęk przed odłączeniem podczas pandemii

przygotowanego przez zespół badawczy w składzie:

**A. Jupowicz-Ginalska, M. Kisilowska, K. Iwanicka, T. Baran, A. Wysocki
oraz Współpracowników**

Funkcjonowanie w zdigitalizowanym świecie stało się – ujmując po Weberowsku - faktem społecznym. Fakty jednak, choćby były najbardziej oczywiste, jeśli nie mają charakteru uświadomionego, oddziałują na jednostki w sposób znacznie intensywniejszy właśnie wtedy, gdy ludzie owego wpływu nie są świadomi. Tak właśnie jest z internetem, który jak to ujmował Castells stał się tkanką naszego życia, infekując niemal każdą sferę naszą codzienności, zawłaszczając kolejne wymiary ludzkiej egzystencji. Wpływ technologii na nasze życie uległ szczególnej problematyzacji w dobie pandemii koronawirusa, a co z tym związane przeniesieniem wielu wymiarów naszej aktywności do przestrzeni online.

Próba odczarowania niewidzialnej technologii jest prezentowany raport „FOMO 2021: Polacy a lęk przed odłączeniem podczas pandemii” przygotowany przez zespół badawczy w składzie Anna Jupowicz-Ginalska, Małgorzata Kisilowska, Katarzyna Iwanicka, Tomasz Baran, Aleksander Wysocki oraz Współpracowników. Prezentowany raport jest trzecią już jego edycją, co pozwala obserwować i wskazywać na pewne tendencje, ale też i zmiany dotyczące tytułowego zagadnienia. Co nie mniej ważne Autorki i Autorzy wzięli na warsztat zachowania Polaków związane z FOMO poddając je badaniu i analizie w specyficznym czasie, jakim był (a właściwie stale jest) przedłużający się czas pandemii. Autorzy raportu kolejny raz wykazują się bardzo dobrą wiedzą z zakresu metodologii badań, twórczo adaptując dostępne narzędzia badawcze, jak i tworząc własne propozycje typologiczne. Ponadto Autorzy raportu wykazują się dobrą znajomością literatury przedmiotu, co pozwala im lokować polskie doświadczenia związane z FOMO w

szerszym kontekście, a także przede wszystkim rozumieć, jak fenomen ten jest badany i analizowany przez innych badaczy.

Na szczególną uwagę zasługuje nie tylko diagnozowanie zachowań mieszających się obszarze FOMO, ale także wskazywanie zdrowych nawyków i rekomendacji, które pozwalają jeśli nie eliminować, to przynajmniej minimalizować negatywne tendencje związane ze spektrum tego typu zachowań. Ta część raportu jest w sposób istotny walor społecznie użyteczna, a w związku z tym zasługuje na powszechnienie. To właśnie wiedza o tak zwanym cyfrowym dobrostanie, przyczyniać się może do wypracowywania prawidłowych nawyków, ale już sama jej świadomość może minimalizować kompulsywne użycie nowych technologii. Wartością przedłożonego do recenzji raportu jest interdyscyplinarne spojrzenie, które wyłania się z jego lektury, co pozwala analizować i wyjaśniać problematykę FOMO w ujęciu możliwie szerokiej perspektywy. Choć na rynku wydawniczym mamy już sporo literatury dotyczącej rozmaitych zachowań właściwych dla przestrzeni online, praktyki społeczne związane z FOMO nie należą do często eksplorowanych w literaturze, stąd ciągle domagają się opisu i naukowej refleksji.

Przystępny i barwny język raportu sprawia, że staje się on fascynującą lekturą, nie tylko dla badaczy, ale z pewnością zainteresować może szerokie grono odbiorców, które często dotyka problem FOMO, choć prawdopodobnie ma on charakter nieuświadomiony. Dodatkowym walorem recenzowanego raportu jest jego strona graficzna, która uatrakcyjnia przekaz wiedzy i popularyzuje wiele złożonych zależności prezentowanych w raporcie.

Z pełnym przekonaniem rekomenduję publikację raportu „FOMO 2021: Polacy a lęk przed odłączeniem podczas pandemii”, która odsłania jak bardzo jesteśmy uwikłani w cyfrowe uniwersum, zachęcając do zatrzymania i twórczej refleksji nad własnymi zachowaniami w przestrzeni online.

dr hab. Magdalena Szpunar, prof. UJ

